

На рис. 1 відображено динаміку зміни індикатора економічних настроїв в Україні за останні 5 років. Індикатор економічних настроїв є комплексним показником, що відображає зведену оцінку 15 стандартизованих сезонно скоригованих показників, з яких 11 – компоненти індикаторів ділової впевненості в промисловості, будівництві, роздрібній торгівлі, сфері послуг та 4 – компоненти індикатора споживчої впевненості [2].

Джерело: складено автором за [2].

Рис. 1. Динаміка індикатора економічних настроїв в Україні за 2010–2020 рр., в.п.

Раптова пандемія COVID-19, яка охопила світ у перші дні 2020 року, у великих масштабах змінила обличчя меблевої промисловості. Збої в ланцюзі поставок і тимчасова заборона на світову торгівлю сильно вплинули на країни, які потребують меблів у великій мірі від імпорту. Пандемія змусила близько 58% населення світу перейти на протокол перебування вдома на більш тривалий час, що спонукало клієнтів оптимізувати свої будинки та меблі зі збільшенням часу, який вони проводять вдома.

Література

1. Боярко І. М., Гриценко Л. Л. Інвестиційний аналіз: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 400 с.
2. Індикатор економічних настроїв. Макроекономічна статистика. Державна служба статистики України. 2021. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2022/fin/opd_ek/ien/ien_17_22_ue.xlsx.
3. Краснова І. В. Організація та проведення фундаментального аналізу на фінансовому ринку. *Фінанси облік і аудит: збірник наукових праць*. 2010. № 16. С. 108–116.

УДК 336.22

*Маслюков М. В., магістр кафедри фінансів та бізнес-консалтингу
Київський національний університет технологій та дизайну*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

У зв'язку з введенням в країні воєнного стану у результаті військової агресії російської федерації, розпочатої 24 лютого 2022 року, Указу Президента України від 14 березня 2022 року № 133 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 15 березня 2022 року № 2119-ІХ «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» більшість підприємств, що перебували на території проведення військових дій зазнали руйнацій виробничих потужностей та згорання виробництва. Воєнна ескалація призвела до значної кількості випадків смерті, поранень, масового переміщення цивільних осіб, до пошкодження соціальної, транспортно-логістичної, інженерної інфраструктури цілих регіонів, а також серйозних руйнувань і пошкодження цивільної інфраструктури та житлових будинків.

Сьогодні, під час військових дій, Україна втрачає ресурси, потужності, інфраструктуру, людський капітал, фінанси, а також рівень платоспроможності та конкурентоспроможності. Слід відмітити, що війна привела до швидкої переорієнтації України на нові ринки і зниження економічної залежності від країни-агресора. Сьогодні перед українською владою стоїть важливе завдання – сформуванню оптимальну стратегію відновлення платоспроможності підприємств в післявоєнний період, що забезпечить вихід країни із кризи.

Найбільший спад від військових дій відбувся у березні 2022 року, коли Мінекономіки оцінило падіння ВВП на рівні 47–50% (до березня 2021 року), що спричинило падіння за I квартал, за даними Державної служби статистики України на 15,1% [1]. На кінець 2022 р. падіння ВВП сягнуло 35%, а дефіцит бюджету перевищив 35,0 млрд доларів США. Такі тенденції свідчать про складне післявоєнне відновлення економіки.

З-поміж багатьох заходів, які сприяють підвищенню платоспроможності підприємства, М.І. Зверяков пропонує звернути на такі: «зміна складу керівників підприємства та стилю управління; інвентаризація активів підприємства; оптимізація дебіторської заборгованості, зниження витрат підприємства; продаж незавершеного будівництва; обґрунтування необхідної чисельності персоналу; продаж зайвого устаткування, матеріалів і залишків товарів; реструктуризація боргів перетворенням короткострокової заборгованості в довгострокові позики або іпотеки; запровадження прогресивної технології, механізації та автоматизації виробництва; удосконалення організації праці; проведення капітального ремонту, модернізації основних фондів, заміни застарілого устаткування такі [2].

Ознаками платоспроможності підприємств є наявність коштів на розрахунковий рахунок і касі, і навіть відсутність простроченої кредиторської заборгованості, тому підвищення платоспроможності підприємств в умовах післявоєнного відновлення може бути досягнуто за рахунок рефінансування дебіторської заборгованості та прискорення її оборотності. Збільшуючи обсяг реалізованої продукції, можна досягти швидкого підвищення платоспроможності підприємства. Активно використовуючи наявні кошти, підприємство може досягти підвищення рівня рентабельності та обсягу отриманого прибутку. Розширення меж ринку збуту також сприятиме підвищенню платоспроможності підприємства.

Як показує практика, важливим фактором забезпечення рівня ліквідності та платоспроможності підприємства є раціональна політика управління запасами. Для цілей нормального ходу виробництва запаси мають бути оптимальними. Їх має бути стільки, скільки потрібно для безперебійної роботи. Надлишкові запаси призводять до збільшення витрат за зберігання, зносу запасів, заморожування оборотних засобів, уповільнення їх оборотності, необґрунтованому відволіканню коштів із їхньої господарського обороту, що зрештою позначається зростання кредиторської заборгованості і є однією з причин нестабільного фінансового становища підприємства.

Основними напрямками оптимізації виробничих запасів підприємства є: раціональне використання необхідної кількості сировини для продукції; ліквідація надлишкових запасів матеріалів, які можуть бути задіяні у виробництві найближчим часом; оптимальний вибір постачальників; удосконалення організації управління запасами.

Найбільшою частиною управління платоспроможністю підприємств в умовах післявоєнного відновлення є управління обіговими коштами. Це важливо з метою забезпечення безперебійного та ефективного процесу поточної діяльності підприємства, у зв'язку з тим, що в більшості випадків при зміні оборотних активів неминуче і зміни короткострокових пасивів.

Література

1. Сайт державної статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/cit.htm.
2. Зверяков М. І. Формування моделі економічного розвитку в нових історичних реаліях. *Економіка України*. 2022. № 8. С. 3–19.
3. Гуменюк В. В. Зарубіжний досвід повоєнної трансформації державного управління і уроки для України. *Економіка України*. 2022. № 8. С. 34–54.
4. Кіндзерський Ю. Повоєнне відновлення промисловості України: виклики та особливості політики. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 2. С. 101–117.

УДК 330.675

*Чернишов М. О., аспірант
Науковий керівник Левченко В. П., д.е.н., професор
Київський національний університет технологій та дизайну*

ПРЕВАЛЮЮЧІ ЧИННИКИ ДОТРИМАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Актуальність питання посилення рівня фінансової безпеки банків в сучасних умовах полягає в тому, що безпека банків входить до фінансової безпеки країни як особлива та дуже важлива частина. Банківська система є найважливішою складовою фінансово-кредитної сфери держави. І саме тому рівень фінансової безпеки держави визначає стан банківського сектору.

На сьогоднішній день військова агресія росії несе великі загрози і впливає на стан розвитку безпеки як для банківської системи в цілому, так і для окремих банків зокрема. В умовах воєнного стану багато банків опинилися особливо чутливими до кризових подій, тому оцінка забезпечення надійності стала однією з найбільш актуальних проблем. Надійність кредитної установи нерозривно пов'язана з його фінансово-економічною стійкістю і рівнем розвитку системи фінансової безпеки.

Проблема забезпечення фінансово-економічної безпеки банків в умовах воєнного стану в Україні є новим напрямком наукових досліджень української спільноти науковців. Питанням забезпечення банківської безпеки при введенні воєнного стану в Україні, присвячені наукові праці В.В. Коваленко [1], Д.В. Коробцової [2], Б.Ю. Москвіна [3], тощо.

В умовах воєнного стану банки в Україні втратили значну частину своєї клієнтської бази. Наразі банківські операції спрямовані переважно на обслуговування грошових потоків. Так, В.В. Коваленко зазначає, що банки змушені застосовувати пролонгацію погашення кредитної заборгованості, джерела щодо формування власних ресурсів значно скоротилися [1, с. 142]. У цих складних умовах з боку регулятора вживаються дії щодо врегулювання конфліктів за допомогою встановлення контролю над системами корпоративного управління.

Крім того, Л.О. Добрик та Г.В. Запорожець, характеризуючи фінансову безпеку банків, підкреслюють, що вона забезпечує рівноважний і стійкий фінансовий стан банку; сприяє ефективній діяльності банку; якісно організована фінансова безпека дозволяє на ранніх стадіях визначити проблемні місця в діяльності банку, а також нейтралізувати вплив криз для запобігання банкрутства [4, с. 27].

Військова агресія висуває на перше місце загрозу щодо легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму. Таким чином, відзначимо, що першочерговою необхідністю є розробка та впровадження комплексу заходів, які будуть спрямовані на забезпечення та підвищення загального рівня фінансової безпеки банків України на підставі формування єдиної цілісної системної програми.